

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

25/694-

12. desember 2025

Arbeid med nye utviklingsavtaler for perioden 2027–2030

Kunnskapsdepartementet legger med dette frem forventningene til og prosessen for de nye utviklingsavtalene som skal gjelde i perioden 2027–2030 og rammene for arbeidet. Vi viser til dialogmøte 18. juni 2025 om erfaringer med utviklingsavtalene og vurderinger av endringer for neste avtaleperiode.

Rammeverket for utviklingsavtalene er revidert etter dialogen med institusjonene og legges til grunn for arbeidet med utviklingsavtalene for fireårsperioden 2027–2030, se vedlegg. Rammeverket skal gi transparens og forutsigbarhet i arbeidet med å utvikle og følge opp avtalene.

Gjennom 2026 vil departementet ha dialog med institusjonene i arbeidet med de nye utviklingsavtalene. Institusjonene skal utforme første utkast, blant annet for å kunne ivareta koblingen til sin strategi. Departementet stiller samtidig noen forventninger til innholdet. Forventningene og informasjon om frister og prosess er fremhevet under.

Generelle forventninger

Høy kompetanse i befolkningen og god tilgang til utdanning og forskning av høy kvalitet bidrar til å løse samfunnsutfordringene og til god omstillingsevne i norsk arbeidsliv. Knapphet på kompetent arbeidskraft er en stor samfunnsutfordring. Universiteter og høyskoler spiller en sentral rolle i å møte denne utfordringen, se omtale under særskilte forventninger knyttet til prioritering og arbeidsdeling. En viktig forutsetning for å lykkes er at universitetene og høyskolene styrker sin egen evne til utvikling og omstilling.

De nye utviklingsavtalene skal bidra til styrket prioritering, samarbeid og arbeidsdeling i sektoren. Det er også et mål å rekruttere bredere, fra flere befolkningsgrupper og sosiale lag.

Arbeid med kvalitet i utdanningene skal videreutvikles og vektlegges. Avtalene skal bidra til tydeligere strategisk dialog mellom KD og institusjonene om nasjonale prioriteringer, samfunnets kunnskapsbehov og institusjonens ambisjoner.

Utviklingsavtalene er ett av flere virkemidler som skal bidra til nasjonale prioriteringer innenfor utdanning og forskning. Finansiering og andre forutsetninger og krav er andre viktige virkemidler. Regjeringen vil ikke i den kommende perioden med utviklingsavtaler knytte finansiering direkte til disse. Departementet minner likevel om at avtalene har en sentral plass i styringen og dermed er viktige for en helhetlig vurdering av måloppnåelse og utviklingen til den enkelte institusjon. Slik balanserer utviklingsavtalene mellom nasjonale prioriteringer og institusjonenes autonomi. Vurderinger av måloppnåelse og utvikling er en naturlig del av departementets arbeid med prioriteringer i de årlige budsjettforslagene.

Temaer som akkreditering, sikkerhet og beredskap og øvrige administrative krav er generelt ikke aktuelle områder for avtalene, fordi disse temaene har egne oppfølgingsspor eller annen rapportering.

Særskilte forventninger knyttet til prioritering og arbeidsdeling

I lys av det økonomiske handlingsrommet i statsbudsjettene og den økende mangelen på kompetent arbeidskraft i årene fremover jf. blant annet perspektivmeldingen, må universiteter og høyskoler i større grad ta ansvar for å øke utdanningskapasiteten innenfor egen ramme på prioriterte områder der arbeidslivet har særlige kompetansebehov, som for eksempel helse- og teknologifag.

Departementet ønsker å bruke utviklingsavtalen til dialog om prioriteringer. Alle institusjoner med en bred utdanningsportefølje (flere fagområder) skal i utviklingsavtalen ha et mål med styringsparameter(e) som samlet kan bidra til bedre samsvar mellom utdanningskapasitet og samfunnets langsiktige behov for kompetanse nasjonalt og regionalt. Målet med tilhørende styringsparametere skal gi en tydelig retning for hvordan studieporteføljen skal utvikles.

Strengere prioriteringer innebærer at institusjonene må redusere kapasiteten på noen områder for å kunne øke den på andre. Dette handler ikke om at noen utdanningsområder ikke er viktige eller ikke trengs, men om balansen mellom ulike typer tilbud, ulike nivå (bachelor-, master- og doktorgrad), hvor mange vi trenger innenfor ulike typer utdanninger, og hva som må prioriteres mer av i årene framover. Det handler også om nødvendig arbeidsdeling for å sikre forutsigbarhet og kvalitet innen smalere, men likevel viktige fagområder.

Departementet forventer at alle institusjoner, i dialog med hverandre der relevant, vurderer om behovet for å styrke samarbeid og arbeidsdeling kan være et aktuelt utviklingsområde i avtalen. Dette kan være særlig aktuelt for utdanningstilbud som har et lite fagmiljø og få studenter, og som tilbys ett eller få steder, eller fagområder med små og sårbare fagmiljøer. Tilbudet kan likevel være viktig for å ivareta kunnskapsberedskap og dekke nasjonale eller

regionale behov. Vurderingene som er gjort skal synliggjøres ifm. institusjonenes førsteutkast til avtaler.

KD vil sette ned en ekspertgruppe for å vurdere hvordan doktorgradsutdanningen i Norge bør utvikles for å møte fremtidige behov i forskning, arbeidsliv og samfunn. Gruppen skal gi anbefalinger til myndigheter, forskningsinstitusjoner og privat og offentlig arbeidsliv om tiltak som kan styrke kvalitet og relevans. Ekspertgruppens arbeid vil først foreligge i løpet av 2027 slik at eventuell omtale av doktorgradsutdanning i utviklingsavtalene må være utformet på en slik måte at det gir rom for oppfølging av anbefalinger fra ekspertgruppen.

Frister og prosess

Fristen for institusjonene til å levere første utkast til utviklingsavtale er **15. mars 2026**.

Vi ber om at institusjonene sender dette elektronisk ved bruk av den digitale løsningen på <https://www.regjeringen.no/id3141366>. Utkast til utviklingsavtale fra institusjonene er offentlige etter offentleglova og blir tilgjengelig for alle på denne nettsiden.

Første utkast skal inneholde forslag til både mål og styringsparametere, se mal for utviklingsavtalen i rammeverket vedlagt. I rammeverket har vi også laget noen eksempler på mål og styringsparameter. Vi understreker at dette er eksempler og at vi forventer at institusjonen prioriterer og formulerer mål og styringsparametere ut fra sin egenart og profil.

KD har bedt HK-dir og Forskningsrådet om særskilt kunnskapsgrunnlag som kan være til nytte i utviklingen av de nye avtalene og deles med institusjonene **i februar**. HK-dir vil gjøre tilgjengelig kunnskapsgrunnlag og statistikk om utdanningskapasitet og fremtidige kompetansebehov, og peke på utfordringer nasjonalt og regionalt på ulike fagområder. Forskningsrådet vil lage en oppsummering av vurderinger og anbefalinger i Forskningsrådet sine fagevalueringer.

Departementet inviterer den enkelte institusjon til et dialogmøte om første utkast til utviklingsavtale **i mai**, rett etter etatsstyringsmøtet. Tidspunktet formidles i tildelingsbrevet for 2026. Departementet vil invitere til oppfølgingsmøter etter behov i perioden juni-september, med den enkelte institusjonen og eventuelt med flere samtidig om samarbeid og arbeidsdeling.

Fremover vil vi jobbe videre med å videreutvikle kunnskapsgrunnlag og metodikk for arbeidet med prioritering og arbeidsdeling i sektoren i møte med samfunnets kompetansebehov. Vi viser til at regjeringens prioriteringer og forventninger kommer i de årlige tildelingsbrevene, og vil være del av dialogen i etatsstyringsmøtene sammen med utviklingsavtalene. Utviklingsavtalene kan revideres ved behov i avtaleperioden.

Departementet har utformet utkast til mal med veiledning til rapporteringen på utviklingsavtalen, slik at rapporteringen gir et godt grunnlag for styringsdialogen. Vi viser til utfordringer HK-dir peker på i rapport nr. 08/2025. Departementet vil i 2026 invitere institusjonene til dialog om rapporteringskravene for årsrapport for 2027.

Nye utviklingsavtaler skal inngå i tildelingsbrevene for 2027. Endelig tekst til utviklingsavtalene fra institusjonene må derfor være klar **1. oktober 2026**. Departementet tar kontakt ved behov for nødvendige avklaringer etter dette.

Departementet ønsker å legge til rette for kontakt og faglig dialog i forkant av og underveis i prosessen for å bygge felles forståelse og godt samarbeid. Dersom institusjonene ønsker dialog om utkast til utviklingsavtale i forkant av fristen 15. mars, oppfordrer vi til å ta kontakt.

Vi ser frem til dialogen om nye utviklingsavtaler.

Med hilsen

Maria Tagmatarchi Storeng (e.f.)
ekspedisjonssjef

Mai-Lin Hofsøy
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
Norges forskningsråd
Universitets- og høyskolerådet

Adresseliste

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	Postboks 6768 St. Olavs plass	0130	OSLO
Høgskolen i Molde vitenskapelig høgskole i logistikk	Postboks 2110	6402	MOLDE
Høgskolen i Østfold		1757	HALDEN
Høgskulen i Volda	Postboks 500	6101	VOLDA
Høgskulen på Vestlandet	Postboks 7030	5020	BERGEN
Kunsthøgskolen i Oslo	Postboks 6853 St. Olavsplass	0130	OSLO
Nord universitet Norge	Postboks 1490 Helleveien 30	8049 5045	BODØ BERGEN
Handelshøyskole Norges idrettshøgskole	Postboks 4014 Ullevål Stadion	0806	OSLO
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	Postboks 5003	1432	ÅS
Norges musikkhøgskole	Postboks 5190 Majorstua	0302	OSLO
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		7491	TRONDHEIM
OsloMet – storbyuniversitetet			
Samisk høgskole	Hánnoluohkká 45	9520	KAUTOKEINO
Universitetet i Agder	Serviceboks 422	4604	KRISTIANSAND S
Universitetet i Bergen	Postboks 7800	5020	BERGEN
Universitetet i Innlandet	Postboks 400	2418	ELVERUM
Universitetet i Oslo	Postboks 1072 Blindern	0316	OSLO
Universitetet i Stavanger		4036	STAVANGER
Universitetet i Sørøst-Norge	Postboks 235	3603	KONGSBERG
Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet		9019	TROMSØ